Eğitim ve Bilim

Cilt 44 (2019) Sayı 200 313-331

Basketbol Öğretiminde Taktik Oyun Yaklaşımının Lise Öğrencilerinin Bilişsel, Duyuşsal, ve Psikomotor Erişi Düzeylerine Etkisi *

Burak Güneş [1], Erdoğan Yılmaz [2]

Öz

Bu çalışmanın amacı, taktik oyun yaklaşımı ile yürütülen beden eğitimi dersi basketbol ünitesinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor erişi düzeylerine etkisini incelemektir. Araştırmada yarı-deneysel modellerden kontrol gruplu ön test-son test model kullanılmıştır. Araştırmada deney grubunu, 30 öğrenci (17 kız-13 erkek), kontrol grubunu 31 öğrenci (17 Kız-14 erkek) oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin bilişsel alan gelişimlerini ölçmek için basketbol başarı testi, duyuşsal alan gelişimlerini ölçmek için beden eğitimi ve spor tutum ölçeği, psikomotor alan gelişimlerini ölçmek için gözlem formları ve oyun performansı değerlendirme ölçeği kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda ön-son test puanları arasındaki farkı belirlemek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlar erişi düzeylerini karşılaştırmak için Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; deney ve kontrol gruplarında bilişsel alanda ve psikomotor alana ait becerilerin tümünde son testler lehine anlamlı bir fark elde edilirken, duyuşsal alanda anlamlı bir fark elde edilmemiştir. Deney gurubunda; tüm oyun performansı bileşenlerinde son testler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Kontrol gurubunda; oyun performansı bileşenlerinde karar verme, beceri uygulamada son testler lehine anlamlı fark bulunurken destekleme ve oyuna katılımda anlamlı bir fark bulunmamıştır. Deney ve kontrol gruplarının bilişsel, duyuşsal alanlar ve psikomotor alana ait beceri erişi düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmazken, oyun performansı erişi düzeylerinde karar verme, destekleme, oyuna katılım, oyun performansı bileşenlerinde deney grubu lehine anlamlı bir fark elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre oyun performansını geliştirmek için taktik oyun yaklaşımının geleneksel yaklaşıma göre daha uygun olabileceği sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler

Beden eğitimi
Bilişsel öğrenme
Duyuşsal öğrenme
Psiko-motor öğrenme
Öğretim modelleri
Basketbol

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 13.09.2018
Kabul Tarihi: 06.05.2019
Elektronik Yayın Tarihi: 30.10.2019

DOI: 10.15390/EB.2019.8163

* Bu makale Burak Güneş'in Erdoğan Yılmaz danışmanlığında yürüttüğü "Basketbol ünitesinde taktik oyun yaklaşımının lise öğrencilerinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor erişi düzeylerine etkisi" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

[1] Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Türkiye, gunesburak82@gmail.com

[2] Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Türkiye, erdogan.volleyball@hotmail.com

Giriş

Beden eğitimi, çağımızda eğitimden beklenen insan özelliklerinin oluşturulmasında öğrencilerin çok yönlü gelişimini destekleyen önemli bir öğrenme alanıdır. Ancak istenen bu gelişim kendiliğinden oluşmamakta, öğretmenin sağlayacağı etkili öğretim, öğrencilerin nasıl bir spor deneyimine sahip olacaklarını belirlemekte (Carpenter, 2010), öğrencilerin çok yönlü gelişimini sağlayabilmektedir. Pek çok çalışma öğrenci merkezli öğretim yaklaşımları kullanılarak yürütülen öğretimin daha etkili olabileceğini rapor etmektedir (Broek, Boen, Claessens, Feys ve Ceux, 2011; Güneş ve Çoknaz, 2010; Lee, Rengasamy, Hooi, Varatharajoo ve Azeez, 2015; Mirzeoğlu, Munusturlar ve Çelen, 2014; Uzunöz ve Demirhan, 2017). Beden eğitimi dersine katılan öğrencilerin çok yönlü gelişimi (bilişsel, duyuşsal, psikomotor gelişim alanları) çoğunlukla sportif oyunların (basketbol, voleybol, hentbol, futbol vb.) öğretilmesi ile sağlanmaktadır. Broek ve diğerleri (2011) ve Mitchell, Oslin ve Griffin (2013) oyun öğretiminin beden eğitimi öğretim programlarının önemli bir bölümünü oluşturduğunu ifade etmektedirler. Bu bağlamda geleneksel yaklaşım ile yapılandırılmış teknik ağırlıklı dersler ile oyunları öğretmek birtakım sorunlara neden olmaktadır (Bunker ve Thorpe, 1986). Programın yoğun teknik içeriği, öğrencilerin oyun oynama zamanlarını kısıtlayabilmekte, izole olarak uygulanan tekniklerin oyun ortamına aktarılmasında sorunlar yaşanabilmektedir (Mitchell vd., 2013). Oysaki oyun oynayabilmek, oyuncuların oyunun temel kuralları ile tutarlı olarak uygun kararlar almasını gerektirir. Bu, fonksiyonel olarak taktik olarak tanımlanmaktadır (Holt, Strean ve Bengoechea, 2002). Bu noktadan hareket ile Bunker ve Thorpe (1982), taktikleri öğretmek için, geleneksel yaklaşıma alternatif olarak taktik ve becerileri birbirine bağlayan öğrenci merkezli bir yaklaşım olarak Oyunları Anlamayı Öğrenme Modeli'ni (Teaching Games for Understanding-TGFU) önermişlerdir. İlerleyen yıllarda, taktikleri öğretmek oyun eğitiminin odak noktası haline gelmiş (Holt vd. 2002), çeşitli yenilikçi yaklaşımlar bilimsel literatürde güvenilirlik kazanmış ve oyun temelli yaklaşımların birçok türevi oluşmuştur (Almond, 2015).

Genel olarak oyun temelli yaklaşımlar ile ilgili yorumlar, Bunker ve Thorpe (1982) tarafından geliştirilen Oyunları Anlamayı Öğrenme Modeli'ne atıfta bulunmaktadırlar. Bunlardan birisi olan taktik oyun yaklaşımı (Mitchell, Oslin ve Griffin, 2006), becerilerin izole olarak pratik edildiği teknik yaklaşımın aksine; gerçek bir oyun içerisinde öğrencileri cesaretlendirerek, daha iyi karar alma ve taktiksel farkındalık ile öğrencileri daha stratejik düşünmeye sevk ederek oyun içerisindeki hareket formlarını öğretmeyi ve oyun performanslarını geliştirmeyi amaçlamaktadır (Gubacs Collins ve Olsen, 2010; Mitchell vd., 2013; Pearson ve Webb, 2008; Stolz ve Pill, 2014). Taktik oyun yaklaşımı kullanılarak yürütülen beden eğitimi derslerinde; uyarlanmış oyun, soru cevap oturumu, beceri pratiği ve oyuna dönüş bölümlerini içeren bir prosedür izlenmektedir (Gubacs Collins ve Olsen, 2010). Yaklaşım, motor becerilerin yürütülmesinden daha çok oyun performansını tanımlamaktadır. Topa sahip olmayan oyuncular tarafından yapılan karar verme, topa sahip olan takım arkadaşını destekleme, rakipleri savunma, takım arkadaşını koruma, oyun ilerledikçe pozisyonunu ayarlama gibi hareketler önemlidir ve taktik oyun öğretiminde dikkate alınması gerekmektedir (Mitchell vd., 2013). Bu sayede beceri ve taktik arasındaki ilişkide, öğrencilerin performanslarını geliştirmeleri ve oyunu öğrenmelerini sağlanmaktadır (Mitchell vd., 2013).

Taktik oyun yaklaşımı ile ilgili olarak, yaklaşımın bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlara (beceri gelişimi, oyun performansı) etkisini inceleyen dünyada birçok çalışma yapıldığı görülmektedir. Konuyla ilgili yapılan bazı çalışmaların psikomotor alan bulguları; geleneksel yaklaşımın ve oyun temelli yaklaşımların psikomotor becerilerin gelişiminde benzer olumlu etkiye sahip olduklarını göstermektedir (Austin, Haynes ve Miller, 2004; French, Werner ve Rink, 1996a; French, Werner, Taylor, Hussey ve Jones, 1996b; Harrison, Blakemore, Richards, Oliver, Wilkinson ve Fellingham, 2004; Şahin, 2007; Turner, 1996; Turner ve Martinek, 1999; Tuzcuoğlu, 2006; Zeng, Liu, Zhang, Tao ve Dong, 2016).

Taktik oyun yaklaşımının oyun performansına etkisini inceleyen çalışmalarda, oyun temelli yaklaşımların geleneksel yaklaşıma göre daha etkili olduğu görülmekle birlikte (Alarcon vd. 2009;

Balakrishnan, Rengasamy ve Aman, 2011; French vd., 1996a; Gray ve Sproule, 2011; Harvey, 2003; Lee ve Ward, 2009; Lee vd., 2015; Light, 2004; Şahin, 2007; Tallir, Musch, Lenoir ve Valcke, 2003; Turner, 1996; Turner ve Martinek, 1999; Tuzcuoğlu, 2006; Zeng vd., 2016) oyun performansında geleneksel yaklaşım ile benzer etkiler yaratan çalışmalara da rastlanmaktadır (French vd., 1996b; Harrison vd., 2004; Žuffová ve Zapletalová, 2015). Bununla birlikte yapılan bazı çalışmalar bir oyundaki taktiksel farkındalığın benzer başka bir oyuna transfer edilebileceğini ortaya koymaktadır (Jones ve Farrow, 1999; Martin, 2004; Mitchell ve Oslin, 1999).

Duyuşsal alan ile ilgili çalışmalar incelendiğinde oyun temelli yaklaşımların duyuşsal alanı olumlu yönde etkilediği yönünde kanıtlara rastlanmaktadır (Chen ve Light, 2006; Fry, Tan, McNeill ve Wright, 2010; Harvey ve Pill, 2016; Harvey vd., 2009; Jones, Marshall ve Peters, 2010; Lee vd., 2015; Light, 2004; Townsend, Jenkins ve Wallhead, 2009; Turner, 1996; Wallhead ve Deglan, 2004; Zeng vd., 2016)

Yaklaşımın bilişsel alana katkısının sorgulandığı Broek ve diğerlerinin (2011) yaptığı çalışmada oyun temelli yaklaşımların geleneksel yaklaşıma göre daha etkili olduğu bulunmuştur. Bunun dışında bilişsel alanda yapılan bazı çalışmalar yöntemlerin (French vd., 1996a; Harrison ve vd. 2004; Şahin, 2007; Turner ve Martinek, 1999; Žuffová ve Zapletalová, 2015) bilişsel alanı benzer düzeyde geliştirdiğini göstermektedir. Ayrıca Olosová ve Zapletalová, (2015)'nın yaptıkları çalışmada deklaratif ve prosedürel bilgi ayrı ayrı analiz edildiğinde, yöntemler benzer düzeyde gelişim meydana getirmişken, genel basketbol bilgisi taktik oyun yaklaşımı grubunda daha yüksek bulunmuştur. Bunun yanında bilişsel alanı sorgulayan bazı çalışmalar, oyun temelli yaklaşımlar ile eğitim alan öğrencilerin taktiksel tablolara cevap verdiklerini, oyunlardaki farklı oyun ilkelerini tartıştıklarını, geleneksel yaklaşım ile eğitim alan öğrencilerin ise daha çok becerilerin icrası hakkındaki tablolara cevap verdiklerini ve daha çok teknik bileşenleri tartıştıklarını göstermektedir (French vd., 1996b; Gray ve Sproule, 2011).

Oyun temelli yaklaşımların önem kazanmış olduğu bu alanda çok sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Ancak bu çalışmaların bulgularındaki değişkenlik; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alan çıktıları (beceri gelişimi ve oyun performansı) üzerindeki farklı oyun eğitimi yöntemlerinin etkinliğini belirlemek için daha fazla araştırmanın gerekli olduğunu göstermektedir. Beden eğitimi öğretmenlerine oyun öğretimi yaklaşımları hakkında bilinçli seçimler yapmaları konusunda bilgi sağlamak için oyun temelli yaklaşımlar ve geleneksel yaklaşımları inceleyen daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Ayrıca beden eğitimi derslerinde oyun eğitimi alan öğrencilerin nihai amacı oyun oynamaktır, maç yapmaktır. Öğretmenin amacı ise oyunları öğretmektir. Ancak geleneksel yaklaşım ile yapılandırılmış bir beden eğitimi dersinin bu amacı karşılayamadığı, öğrencilerin çok yönlü gelişimine yeteri kadar katkı sağlamadığı düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle çalışmanın amacı gerçek bir yaşam deneyimi içerisinde, oyun temelli yaklaşımlardan Taktik Oyun Yaklaşımı'nın orta öğretim beden eğitimi dersi basketbol ünitesinde öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alana ait beceriler (top tutma, top sürme, paslar, şut) ve oyun performansı (karar verme, beceri uygulama, destekleme, oyuna katılım, oyun performansı) üzerine etkisi incelemektedir. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1- Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin bilişsel alan ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2- Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin bilişsel alan erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3- Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin duyuşsal alan ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

4- Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin duyuşsal alan erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

5- Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin psikomotor alana ait beceri performansı ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

6- Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin psikomotor alana ait beceri performansı erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

7- Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin psikomotor alana ait oyun performansı ve bileşenleri ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

8- Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin psikomotor alana ait oyun performansı ve bileşenleri erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Katılımcılar

Araştırmada çalışma yapılan grup "Araştırma Grubu" olarak isimlendirilmiştir. Çalışmanın araştırma grubunu, yansız atama yöntemi kullanılarak aynı lisede eğitim gören altı adet 9. sınıf arasından seçilen iki sınıf oluşturmaktadır. Deney (17 kız-13 erkek) ve kontrol grupları (17 kız 14 erkek) 14 yaş grubu öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma grubu olarak seçilen iki sınıf bilişsel, duyuşsal, psikomotor alana ait tüm becerilerde ve oyun performansında geliştirilmiş ölçekler ile ön test uygulaması yapılarak ölçülmüş ve denk oldukları görülmüştür ($p>0.05$). Bu sonuçlar doğrultusunda sınıflardan biri taktik oyun yaklaşımının kullanılacağı deney gurubu, diğer bir sınıf ise geleneksel yaklaşımın kullanılacağı kontrol gurubu olarak belirlenmiştir. Araştırma için Milli Eğitim Bakanlığı'ndan 13.01.2016 tarihinde kurum izni, Gazi Üniversitesi Etik Komisyonundan 01.02.2016 tarihinde etik kurul izni ve katılımcılardan yazılı aydınlatılmış onam alınmıştır.

Tasarım ve Prosedür

Bu araştırma; yarı- deneysel bir çalışma olup, deneme modellerinden ön-son test kontrol gruplu model kullanılarak yapılmıştır. Veriler nicel olarak elde edilmiştir. Gruplar yansız atama ile biri deney, diğeri kontrol grubu olarak seçilmiştir. Araştırmanın bağımsız değişkenini taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile hazırlanmış beden eğitimi dersi basketbol eğitim programları, bağımlı değişkenlerini ise; öğrencilerin bilişsel öğrenme düzeyleri (bilişsel alan), beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları (duyuşsal alan), basketbol becerilerindeki performansları ve oyun performansları (psiko-motor alan) oluşturmuştur. Deney ve kontrol grubunun basketbol dersleri alanında uzman 11 yıllık basketbol öğretimi ve antrenörlük deneyimi olan, bu alanda bilimsel çalışmalar yapmış, yüksek lisans derecesine sahip alanında uzman bir beden eğitimi öğretmeni tarafından yürütülmüştür.

Müdahale

Eğitim ve öğretim dönemi başında çalışma takvimi ve Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi ve Spor Dersi öğretim programında 9. Sınıf beden eğitimi dersinin haftada 2 saat olduğu göz önünde bulundurularak araştırmacı tarafından 9. Sınıf beden eğitimi dersi yıllık planı hazırlanmıştır. Yıllık plana göre Beden Eğitimi ve Spor dersinde tüm ünitelere (basketbol, atletizm, voleybol, hentbol, voleybol vb.) ve ünitelerin içerdiği konulara ne kadar süre verileceğini belirlemek amacıyla yıllık belirtke tablosu ve ünite belirtke tablosu oluşturulmuştur. Yapılan bu çalışmanın ardından basketbol ünitesine 6 haftalık bir zaman dilimi ayrılmıştır. Derslere başlamadan önce araştırmacı tarafından deney ve kontrol grubundaki öğrencilere taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile ilgili genel bilgiler verilmiş ve derslerin nasıl işleneceği konusunda açıklamalar yapılmıştır.

Geleneksel Yaklaşım Dersleri (Kontrol Grubu)

Kontrol grubundaki geleneksel yaklaşıma dayalı dersler 6 hafta süresince, haftada 2 ders saati (80 dakika) olmak üzere, basketbolda top tutma, alçak ve yüksek top sürme, paslar ve şut konularını kapsayacak şekilde işlenmiştir. Kontrol grubu öğrencilerine geleneksel yaklaşım yöntemlerinden olan anlatma yöntemi ile oyun kuralları ders öğretmeni tarafından anlatılmıştır. Basketbol ünitesinde işlenecek olan tüm becerilerin öğretimi, anlatım ve gösteri teknikleri kullanılarak öğretmen tarafından yapılmıştır. Derslerde, ısınma hareketleri öğretmen tarafından yaptırılmış, konu ile ilgili alıştırmalar önce öğretmen tarafından anlatılmış ve gösterilmiş, daha sonra öğrencilerin uygulamasına fırsat verilmiştir. Uygulamalar sırasında öğretmen her öğrenciyi tek tek izlemiş, gerekli ipucu ve dönütleri sunmuş, pekiştireçleri kullanmıştır. Öğretmen gerekli gördüğü zaman öğrencilere bireysel ya da bütün olarak dönüt sağlamıştır. Alıştırmalar ile ilgili çalışma süreleri ve biçimlerine öğretmen karar vermiştir. Dersin sonunda dersin özeti öğretmen tarafından yaptırılmıştır. Basketbolun taktik bölümünün öğretiminde öğretmen tarafından anlatım yöntemi, komut yöntemi, soru-cevap tekniği ve gösteri tekniği kullanılmıştır.

Taktik Oyun Yaklaşımı Dersleri (Deney Grubu)

Deney grubundaki taktik oyun yaklaşımı dersleri 6 hafta süresince, haftada 2 ders saati olmak üzere, basketbolda top tutma, alçak ve yüksek top sürme, paslar ve şut konularını kapsayacak şekilde Mitchell ve diğerlerinin (2013) geliştirmiş oldukları basketbol modülü seviye 1'den uyarlanarak hazırlanarak işlenmiştir. Taktik oyun yaklaşımı dersleri uyarlanmış oyun, soru cevap oturumu, beceri pratiği, oyuna dönüş aşamalarını içeren dört bölümden oluşmuş bir planlamayla işlenerek öğrencilerin basketbol becerilerini oyun içerisinde nerede ve niçin kullanacaklarını, taktik açıdan neler yapmaları gerektiğini ve maç sırasında sonuca nasıl ulaşabileceklerini görmelerini sağlayan etkinliklere yer verilmiştir. Bununla birlikte derslerde dönüt, pekiştireç ve ipuçları kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Basketbol Başarı Testi

Deney ve kontrol gruplarının bilişsel alandaki gelişimlerini ölçmek için araştırmacı tarafından basketbol başarı testi geliştirilmiştir. Araştırmacı Üniversiteden basketbol uzmanlık eğitimi almış ve D kademe antrenörlük belgesine sahiptir. Bilişsel alanda basketbol başarı testi geliştirmek ve kapsam geçerliliğini sağlamak için beden eğitimi dersi yıllık belirtke tablosu geliştirilmiş ve beden eğitimi yıllık belirtke tablosuna göre basketbol ünite belirtke tablosu hazırlanmıştır. Hazırlanmış olan basketbol ünite belirtke tablosu toplam 13 kritik davranışı içermektedir. Bu kritik davranışların 3'ü bilgi düzeyi ve 10'u ise kavrama düzeyini içermektedir. Basketbol ünite belirtke tablosuna göre bilgi ve kavrama düzeylerinde her bir kritik davranış için toplam 4 soru hazırlanarak beş seçenekli ve 52 sorudan oluşan çoktan seçmeli bir deneme testi hazırlanmıştır. Deneme testinin kapsam geçerliğini sağlamak için, işlenecek olan her konu ile ilgili sorulara yer verilmiştir. Sorularda mümkün olduğunca açık ve anlaşılır sözcükler kullanılmaya çalışılmıştır. Hazırlanan bu deneme formu; bir program geliştirme uzmanı, basketbol alanında uzman iki beden eğitimi öğretmeni (C ve D kademe basketbol antrenörlük belgesine sahip) ve Türkçe alanında uzman edebiyat öğretmeni olmak üzere toplamda dört uzman kişiye gösterilmiştir. Bu uzmanlardan; soruların anlaşılırlığı, soru kökleri ve cevaplar arasındaki ilişki, çeldiricilerin durumu gibi konularda görüşleri istenmiştir. Uzmanlardan elde edilen dönütler doğrultusunda, deneme formundaki sorular üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmış ve son haline getirilmiştir. Geliştirilmiş olan denemelik basketbol başarı testi basketbol eğitimi almış 80 öğrenciye uygulanmıştır. Deneme testi öğrencilere araştırmacının kendisi tarafından uygulanmış ve testin geçerlilik ve güvenirliğini düşürecek durumlardan mümkün olduğu kadar sakınılmıştır. Ön uygulamalardan sonra testte yer alan her doğru soru için 1, yanlış, boş bırakılmış veya birden fazla işaretlenmiş cevaplara ise 0 puan verilerek 52 maddelik bir matris hazırlanmıştır. Bu matris üzerinden gerekli olan madde analizleri yapılmıştır. Madde analizleri içerisinden madde güçlük indeksi, madde güvenirlik katsayısı ve madde ayırt edicilik gücü indeksi her bir madde için tek tek hesaplanmıştır. Denemelik testin madde güçlük ve madde ayırt edicilik gücü indekslerinin hesaplanmasının ardından nihai basketbol başarı testini oluşturacak olan sorular için, her bir kritik davranışı ölçen dört sorudan; madde ayırt edicilik indeksi en yüksek iki soru nihai basketbol testine alınmıştır. Bilen ile bilmeyeni

ayırt ettiğine inanılan (madde ayırt edicilik gücü indeksi 0.30 ve daha üstü) ve kolay sorular için madde güçlük indeksleri yüksek ($0.75 < p < 1$), orta güçlükte sorular için madde güçlük indeksleri orta ($0.35 < p < 0.75$) ve zor sorular için madde güçlük indeksleri düşük ($0 < p < 0.35$) olan sorular seçilmiştir. Böylece, 26 sorudan oluşan basketbol başarı testine ulaşılmıştır. Oluşturulan basketbol başarı testinin, Kuder Richardson 20 (KR-20) güvenirlik katsayısı 0.81, aritmetik ortalaması 15.59, ortalama güçlüğü 0.59 olarak hesaplanmıştır. Bu veriler sonucunda, bilişsel basketbol nihai testinin orta güçlük düzeyinde ve güvenilir bir test olduğu söylenebilir.

Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimine ilişkin tutumlarını ölçmek için Demirhan ve Altay (2001)'ın geliştirmiş oldukları geçerliliği ve güvenirliği hesaplanmış Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Tutum ölçeğini kullanmak için araştırmacıdan izin alınmıştır. Likert tipi olarak geliştirilen bu ölçekte 12 olumlu 12 olumsuz olmak üzere toplam 24 madde bulunmaktadır. Ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0.93, sınıf içi korelasyon katsayısı 0.85, ölçüt geçerliği korelasyon katsayısı ise 0.83 olarak bulunmuştur (Demirhan ve Altay, 2001). Ayrıca yapılan bu çalışma için Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0.89 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeğinin güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Gözlem Formları

Öğrencilerin psikomotor alanlardaki becerilerini değerlendirmek amacıyla basketbolda top tutma, alçak top sürme, yüksek top sürme, göğüs pas, yerden sektirmeli pas, baş üstü pas ve şut becerilerinin her biri için gözlem formları geliştirilmiştir. Gözlem formları hazırlanırken her bir beceriye ait kritik davranışlar saptanmıştır. Basketbol becerilerine ait gözlem formları oluşturulduktan sonra gözlem formları kapsam geçerliliği için 10-30 yılları arasında değişen basketbol tecrübesine sahip 5 basketbol uzmanına (3'ü A kademe basketbol antrenörlük belgesine sahip; sırasıyla öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve basketbol antrenörü, diğer ikisi C ve D basketbol antrenörlük beldesine sahip sırasıyla beden eğitimi öğretmeni, beden eğitimi öğretmeni) değerlendirmeleri için gönderilmiştir. Değerlendirmeler Davis tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Uzmanların %70-80 oranında uyuşma gösterdikleri maddeler, eleştirilere göre düzeltmeler yapılarak beceri gözlem formlarına alınmıştır. Davis tekniği kullanılarak yapılan kapsam geçerliliği analizinde maddelerin anlaşılabilirlik düzeyleri 3.6 ile 4 arasında bulunmuştur. Bununla birlikte kritik davranışların kapsam geçerlilik indeksleri 0.80 ve üzerinde bulunmuştur. Bununla birlikte gözlem formlarının yapı geçerliliğini test etmek için uygulama öncesinde bir pilot çalışma yapılmıştır. Ankara ili Çankaya İlçesinde bir lisede eğitim gören ve çeşitli kulüplerde basketbol oynayan ve okul basketbol takımında yer alan öğrencilerden basketbol eğitimi almış 15 öğrenci (yaş ortalaması 15) ile basketbol oynamayan ve eğitim almamış 15 öğrenci (yaş ortalaması 16) geliştirilmiş olan gözlem formları kullanılarak farklı iki basketbol uzmanı tarafından değerlendirilmiştir. Bu iki grubun gözlem formlarından aldıkları puanlar Mann Whitney U testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Basketbol eğitimi almış grubun (grup 2) puanlarının basketbol eğitimi (grup 1) almamış guruba göre anlamlı düzeyde farklı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Yapılan çalışmada müdahale edilen (deney ve kontrol gurupları) öğrencilerin becerilere ait performanslarını ölçmek için görsel araçlardan (kamera ve video) yararlanılmıştır. Her bir öğrencinin tüm becerilerde göstermiş olduğu performanslar kamera ile kaydedilmiş ve daha sonra kayıtlar 11 ve 16 yıllık basketbol antrenörlük deneyimine sahip 2 basketbol uzmanı (sırasıyla D ve C kategorisi antrenörlük belgesine sahip) tarafından geliştirilmiş gözlem formları ile puanlanmıştır. Basketbol uzmanları bireysel olarak öğrencilerin performanslarını değerlendirmişlerdir. Gözlemcilerin deney ve kontrol guruplarında ön testte yaptıkları gözlemlerin tutarlı olup olmadığını sınamak amacı ile Mann Whitney U testi yapılmış gözlemciler arasında tüm becerilerde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Oyun Performansı Değerlendirme Ölçeği (OPDÖ)

Deney ve kontrol gruplarının oyun performanslarını değerlendirmek için Oslin, Mitchell ve Griffin (1998) tarafından geliştirilen Oyun Performansı Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek içerisinden karar verme, beceri uygulama ve destekleme bileşenleri seçilerek basketbola uyarlanmıştır.

Çalışmada, karar verme kategorisine; taktik bir soruna tepki olarak kullanılabilecek hareket veya beceriler seçilmiştir. Oyuncunun takım arkadaşına pas verme girişimi, oyuncunun uygun olduğunda şut atma girişimi gibi kararlarının verilmesi vb. kriterler dikkate alınmıştır. Beceri uygulaması kategorisi; top tutma, basketbolda alçak ve yüksek top sürme, göğüs pas, yerden sektirmeli pas, baş üstü pas ve şut becerilerinden oluşturulmuştur. Oyuncu oyun kuralları doğrultusunda nizami yaptığı her beceride olumlu (uygun), nizami olmayan her beceride ise olumsuz (uygun değil) puan almıştır. Destekleme kategorisi ise; takım olarak topa sahip olmaya devam etmek için, topsuz oyuncunun uygun pozisyon (pas almak veya şut atmak için) almasını ifade etmektedir. Oyuncunun oyun alanında uygun yerleşim yapması, uygun pozisyonda pas alamaya hareket etmesi, topa sahip olan arkadaşına destek vermesi vb. kriterler dikkate alınmıştır. Oyun performanslarının belirlenmesi için, çalışmaya katılan öğrencilerin maçlar esnasındaki uygulamaları hem ön testlerde hem de son testlerde 10 dakika boyunca kameraya çekilerek kayıt altına alınmış, yapılan çekimler basketbol alanında uzman iki kişi (C ve D kademe Basketbol Antrenörlük belgesine sahip beden eğitimi öğretmeni) tarafından, "karar verme", "beceri uygulaması" ve "destekleme" bileşenleri göz önünde bulundurularak bağımsız olarak izlenmiş ve çeteleme yöntemi kullanılarak kodlanmıştır. Her oyuncu için bireysel indeksler çıkarılmış ve gerekli formüller kullanılarak, her oyuncunun bireysel karar verme indeksi, beceri uygulaması indeksi, destekleme indeksi, oyun performansı indeksi ve oyuna katılım indeksi belirlenmiştir. Gözlemciler arası güvenirliği hesaplamak için, gözlemcilerin karar verme, destekleme, beceri uygulama, destekleme oyuna katılım ve oyun performansı ön test puanları arasındaki tutarlılığa Mann Whitney U testi ile bakılmış, gözlemcilerin öğrencilere verdikleri puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Shapiro Wilk Testi, varyansların homojen olarak dağılıp dağılmadığını belirlemek için Levene testi kullanılmıştır. Kontrol gurubundaki öğrencilerin normallik testi değerleri bilişsel alan ($z=.958$, $p>0.05$); duyuşsal alan ($z=.978$, $p>0.05$); psiko-motor alana ait, top tutma ($z=.946$, $p>0.05$), alçak top sürme ($z= .677$, $p<0.05$), yüksek top sürme ($z=.744$, $p<0.05$), göğüs pas ($z=.949$, $p>0.05$), yerden sektirmeli pas ($z=.897$, $p>0.05$), baş üstü pas ($z=.965$ $p>0.05$), şut ($z=.676$, $p<0.05$); oyun performansına ait karar verme ($z=.845$, $p<0.05$), beceri uygulama ($z=.397$, $p<0.05$), destekleme ($z=.940$, $p>0.05$), katılım ($z=.855$, $p<0.05$), oyun performansı ($z=.958$, $p>0.05$) olarak bulunmuştur. Deney gurubundaki öğrencilerin normallik testi değerleri bilişsel alan ($z=.908$, $p<0.05$); duyuşsal alan ($z=.900$, $p<0.05$); psikomotor alana ait, top tutma ($z=.905$, $p<0.05$), alçak top sürme ($z=.916$, $p<0.05$), yüksek top sürme ($z=.934$, $p>0.05$), göğüs pas ($z=.939$, $p>0.05$), yerden sektirmeli pas ($z=.971$, $p>0.05$), baş üstü pas ($z=.761$, $p<0.05$), şut ($z=.885$, $p<0.05$); oyun performansına ait, karar verme ($z=.432$, $p<0.05$), beceri uygulama ($z=.180$, $p<0.05$), destekleme ($z=.955$, $p>0.05$), katılım ($z=.801$, $p<0.05$), oyun performansı ($z=.908$, $p<0.05$) olarak bulunmuştur. Deney ve kontrol guruplarının bilişsel, duyuşsal alanlar ve psikomotor alana ait beceriler ve oyun performansı ön test puanlarının varyanslarının homojenliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Deney ve kontrol guruplarını oluşturan öğrencilerin varyansların homojenliği testi değerleri bilişsel alan ($F=.196$, $p>0,05$), duyuşsal alan ($F=.036$, $p>0.05$), psiko-motor alana ait top tutma ($F=.079$, $p>0.05$), alçak top sürme ($F=.012$, $p>0.05$), yüksek top sürme ($F=1.029$, $p>0.05$), göğüs pas ($F=.242$, $p>0.05$), yerden sektirmeli pas ($F=.061$, $p>0.05$), baş üstü pas ($F=.268$, $p>0.05$), şut ($F=.116$, $p>0.05$), oyun performansına ait karar verme ($F=.945$, $p>0.05$), beceri uygulama ($F=.996$, $p>0.05$), destekleme ($F=1.564$, $p>0.05$), katılım ($F=.364$, $p>0.05$), oyun performansı ($F=.076$ $p>0.05$) olarak bulunmuştur. Yapılan normallik ve varyansların homojenliği testleri sonuçlarına göre verilerin normal dağılım göstermediği bulunmuştur. Bu nedenle çalışmada parametrik olmayan testlerin kullanılmasına karar verilmiştir.

Basketbol başarı testi geliştirilirken; madde güçlük indeksi, madde ayırt edicilik gücü indeksi, aritmetik ortalama, standart sapma, testin ortalama güçlüğü, KR-20 güvenirlik katsayısı kullanılmıştır. Gözlemcilerin psikomotor alana ait beceriler ve oyun performansı için verdikleri ön test puanları arasındaki tutarlılığının belirlenmesi amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Psikomotor alana ait becerilerin gözlenmesi amacıyla geliştirilen gözlem formlarının kapsam geçerliliği için Davis tekniği kullanılmıştır. Araştırmada deney ve kontrol gruplarının davranış alanları ön test puanlarını

karşılaştırmak için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin davranış alanları ön test puanları ile son-test puanları arasındaki farkı karşılaştırmak için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Deney grubunun, davranış alanları erişi puanları ile kontrol grubunun davranış alanları erişi puanları arasındaki farkı karşılaştırmak için Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler için uygulanacak istatistiksel işlemler, SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. İstatistiksel işlemlerde anlamlılık düzeyi 0.s05 olarak alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, deney ve kontrol gruplarından basketbol başarı testi, beden eğitimi ve spor tutum ölçeği, basketbol gözlem formları ve oyun performansı değerlendirme ölçeği ile elde edilen bilgilere yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin bilişsel alan ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma bulguları bilişsel alanda; deney grubu ve kontrol grubunun basketbol başarı ön test puanları ile son test puanları arasında son testler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 1. ve Tablo 2.). Bu sonuçlara göre, deney ve kontrol grupları öğrencilerinin giriş ve çıkış davranışları karşılaştırıldığında çıkış davranışları lehine anlamlı bir artış olduğu söylenebilir.

Tablo 1. Deney Grubu Bilişsel Alan Ön-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Bilişsel alan	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Deney Grubu	Negatif Sıra	1	1.50	1.50	-4.680	0.000*
	Pozitif Sıra	28	15.48	433.50		
	Eşit	1				

Tablo 2. Kontrol Grubu Bilişsel Alan Ön-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Bilişsel Alan	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Kontrol Grubu	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.866	0.000*
	Pozitif Sıra	31	16.00	496.00		
	Eşit	0				

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin bilişsel alan erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma bulgularına göre; deney ve kontrol gruplarının bilişsel erişi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 3.). Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım kullanılarak işlenen basketbol dersleri öğrencilerin bilişsel alan gelişimlerinde benzer düzeyde etkili olmuştur.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarının Bilişsel, Alan Erişi Puanlarının Karşılaştırılması

	Grup	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Bilişsel Alan	Kontrol	31	33.84	1049.00	377.000	0.202
	Deney	30	28.07	842.00		

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin duyuşsal alan ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma bulguları duyuşsal alanda; deney ve kontrol gruplarının duyuşsal alan ön test puanları ile son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymaktadır (Tablo 4. ve Tablo 5.). Bu sonuca göre; taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım grubu öğrencilerinin duyuşsal alan giriş ve çıkış davranışlarının benzer olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Deney Grubu Duyuşsal Alan Ön-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Duyuşsal alan	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Deney Grubu	Negatif Sıra	12	13.08	157.00	-0.472	0.637
	Pozitif Sıra	14	13.86	194.00		
	Eşit	4				

Tablo 5. Kontrol Grubu Duyuşsal Alan Ön-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Duyuşsal alan	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Kontrol Grubu	Negatif Sıra	18	14.14	254.50	-0.802	0.423
	Pozitif Sıra	11	16.41	180.50		
	Eşit	2				

Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin duyuşsal alan erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma bulgularına göre; deney ve kontrol gruplarının duyuşsal alan erişi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 6.). Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım kullanılarak işlenen basketbol dersleri öğrencilerin duyuşsal alan gelişimlerinde benzer düzeyde etkili olmuştur.

Tablo 6. Deney ve Kontrol Gruplarının Duyuşsal Alan Erişi Puanlarının Karşılaştırılması

	Grup	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Duyuşsal Alan	Kontrol	31	28.95	897.50	401.500	0.358
	Deney	30	33.12	993.50		

Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin psikomotor alana ait beceri performansı ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma bulguları psikomotor alana ait becerilerde; deney ve kontrol gruplarının basketbol tüm becerilerinde (top tutma, yüksek top sürme, alçak top sürme, göğüs pas, sektirmeli pas, baş üstü pas ve şut) ön test puanları ile son test puanları arasında son testler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 7. ve Tablo 8.). Her iki yöntemde beceri gelişiminde benzer etkiye sahip olmuştur.

Tablo 7. Deney Grubu Psikomotor Alana Ait Becerilerin Ön Test-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Psiko-Motor Alan	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Top Tutma	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.787	0.000*
	Pozitif Sıra	30	15.50	465.00		
	Eşit	0				
Yüksel Top Sürme	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.791	0.000*
	Pozitif Sıra	30	15.50	465.00		
	Eşit	0				
Alçak Top Sürme	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.786	0.000*
	Pozitif Sıra	30	15.50	465.00		
	Eşit	0				
Göğüs Pas	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.787	0.000*
	Pozitif Sıra	30	15.50	465.00		
	Eşit	0				
Yeden Sektirmeli Pas	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.792	0.000*
	Pozitif Sıra	30	15.50	465.00		
	Eşit	0				
Baş Üstü Pas	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.786	0.000*
	Pozitif Sıra	30	15.50	465.00		
	Eşit	0				
Şut	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.785	0.000*
	Pozitif Sıra	30	15.50	465.00		
	Eşit	0				

Tablo 8. Kontrol Grubu Psikomotor Alana Ait Becerilerin Ön Test-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Psiko-Motor Alan	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Top Tutma	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.866	0.000*
	Pozitif Sıra	31	16.00	496.00		
	Eşit	0				
Yüksel Top Sürme	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.867	0.000*
	Pozitif Sıra	31	16.00	496.00		
	Eşit	0				
Alçak Top Sürme	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.865	0.000*
	Pozitif Sıra	31	16.00	496.00		
	Eşit	0				
Göğüs Pas	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.865	0.000*
	Pozitif Sıra	31	16.00	496.00		
	Eşit	0				
Yeden Sektirmeli Pas	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.863	0.000*
	Pozitif Sıra	31	16.00	496.00		
	Eşit	0				
Baş Üstü Pas	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.866	0.000*
	Pozitif Sıra	31	16.00	496.00		
	Eşit	0				
Şut	Negatif Sıra	0	0.00	0.00	-4.864	0.000*
	Pozitif Sıra	31	16.00	496.00		
	Eşit	0				

Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular

Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin psikomotor alana ait beceri performansı erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma bulgularına göre; deney ve kontrol guruplarının psikomotor alana ait beceri erişi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 9.). Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım kullanılarak işlenen basketbol dersleri psikomotor alana ait beceri gelişimlerinde benzer düzeyde etkili olmuştur.

Tablo 9. Deney ve Kontrol Gruplarının Psikomotor Alana Ait Beceri Erişi Puanlarının Karşılaştırılması

Psikomotor Alan	Grup	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Top Tutma	Kontrol	31	30.56	947.50	451.500	0.845
	Deney	30	31.45	943.50		
Y. Top Sürme	Kontrol	31	28.10	871.00	375.000	0.192
	Deney	30	34.00	1020.00		
A. Top Sürme	Kontrol	31	31.95	990.50	435.500	0.670
	Deney	30	30.02	900.50		
Göğüs Pas	Kontrol	31	31.98	991.50	434.500	0.659
	Deney	30	29.98	899.50		
Y. Sektirmeli Pas	Kontrol	31	31.68	982.00	444.000	0.761
	Deney	30	30.30	909.00		
Baş Üstü Pas	Kontrol	31	28.13	872.00	376.000	0.198
	Deney	30	33.97	1019.00		
Şut	Kontrol	31	27.73	859.50	363.500	0.142
	Deney	30	34.38	1031.50		

Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin psikomotor alana ait oyun performansı ve bileşenleri ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma bulguları deney grubunun oyun performansı bileşenlerinin tümünde ön test puanları ile son test puanları arasında son testler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya koymaktadır (Tablo 10.). Kontrol gurubunda ise oyun performansı bileşenlerinden destekleme, oyuna katılım bileşenlerinde ön test puanları ile son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 11.).

Tablo 10. Deney Grubu Oyun Performansı Ön-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Oyun performansı	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
Karar Verme	Negatif Sıra	3	5.00	15.00	-4.100	0.000*
	Pozitif Sıra	23	14.61	336.00		
	Eşit	4				
Beceri Uygulama	Negatif Sıra	4	9.88	39.50	-3.724	0.000*
	Pozitif Sıra	24	15.27	366.50		
	Eşit	2				

Tablo 10. Devamı

Oyun performansı	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
	Negatif Sıra	0	0.00	0.00		
Destekleme	Pozitif Sıra	26	13.50	351.00	-4.488	0.000*
	Eşit	4				
	Negatif Sıra	4	4.00	16.00		
Oyuna Katılım	Pozitif Sıra	25	16.76	419.00	-4.360	0.000*
	Eşit	1				
	Negatif Sıra	0	0.00	0.00		
Oyun Performansı	Pozitif Sıra	29	15.00	435.00	-4.703	0.000*
	Eşit	1				

Tablo 11. Kontrol Grubu Oyun Performansı Ön-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Oyun performansı	Son-Ön Test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	Z	p
	Negatif Sıra	7	9.43	66.00		
Karar Verme	Pozitif Sıra	19	15.00	285.00	-2.826	0.005*
	Eşit	5				
	Negatif Sıra	3	2.83	8.50		
Beceri Uygulama	Pozitif Sıra	22	14.39	316.50	-4.151	0.000*
	Eşit	6				
	Negatif Sıra	3	3.50	10.50		
Destekleme	Pozitif Sıra	3	3.50	10.50	0.000	1.000
	Eşit	25				
	Negatif Sıra	16	15.88	254.00		
Oyuna Katılım	Pozitif Sıra	11	11.27	124.00	-1.584	0.113
	Eşit	4				
	Negatif Sıra	6	9.50	57.00		
Oyun Performansı	Pozitif Sıra	25	17.50	439.00	-3.747	0.000*
	Eşit	0				

Sekizinci Alt Probleme Ait Bulgular

Taktik Oyun Yaklaşımı (deney grubu) ve Geleneksel Yaklaşım (kontrol grubu) ile basketbol derslerini işleyen öğrencilerin psikomotor alana ait oyun performansı ve bileşenleri erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma bulguları; deney ve kontrol gruplarının oyun performansı erişi puanları arasında karar verme, destekleme, oyuna katılım, oyun performansı bileşenlerinde deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 12.). Beceri uygulama bileşeninde ise deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Taktik oyun yaklaşımı geleneksel yaklaşıma göre oyun performansını daha iyi geliştirmiştir.

Tablo 12. Deney ve Kontrol Gruplarının Oyun Performansı Ve Bileşenlerinin Erişi Puanlarının Karşılaştırılması

Oyun performansı	Grup	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Karar Verme	Kontrol	31	25.58	793.00	297.000	0.014*
	Deney	30	36.60	1098.00		
Beceri Uygulama	Kontrol	31	29.31	908.00	412.500	0.448
	Deney	30	32.75	982.00		
Destekleme	Kontrol	31	18.44	571.00	75.500	0.000*
	Deney	30	43.98	1319.00		
Katılım	Kontrol	31	19.74	612.00	116.000	0.000*
	Deney	30	42.63	1279.00		
Oyun Performansı	Kontrol	31	21.94	680.00	184.000	0.000*
	Deney	30	40.37	1211.00		

Bu bağlamda araştırma sonuçları; deney ve kontrol gruplarının bilişsel alan ve psikomotor alana ait tüm becerilerde ön-son test puanlarına göre son testler lehine anlamlı bir artış gösterdiklerini, duyuşsal alanda ise anlamlı bir artışın söz konusu olmadığını göstermektedir. Oyun performansında deney grubunda ön-son test puanlarında, karar verme, beceri uygulama, destekleme, oyuna katılım ve oyun performansı bileşenlerinde son testler lehine anlamlı bir fark elde edilmiştir. Kontrol grubunda ise ön-son test puanlarında, karar verme, beceri uygulama ve oyun performansı bileşenlerinde son testler lehine anlamlı bir fark elde edilirken, destekleme ve oyuna katılım bileşenlerinde anlamlı bir fark elde edilmemiştir. Deney ve kontrol gruplarının bilişsel, duyuşsal alanlar ve psikomotor alana ait beceri erişi düzeyleri karşılaştırıldığında gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Deney ve kontrol gruplarının oyun performansı erişi düzeylerinde ise karar verme, destekleme, katılım, oyun performansı bileşenlerinde deney grubu lehine anlamlı bir fark elde edilirken, beceri uygulama bileşeninde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tartışma

Bu araştırmada basketbol öğretiminde taktik oyun yaklaşımının öğrencilerin bilişsel, duyuşsal alanlar ve psikomotor alana ait basketbol becerileri (top tutma, alçak top sürme, yüksek top sürme, göğüs pas, yerden sektirmeli pas, baş üstü pas, şut) ve oyun performansına (karar verme, beceri uygulama, destekleme, katılım, oyun performansı) etkisi incelenmiştir. Bu amaca ilişkin bilgiler; araştırmacı tarafından geliştirilen basketbol başarı testi, Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen Beden Eğitimi ve Spor Tutum ölçeği, araştırmacı tarafından geliştirilen basketbol becerileri gözlem formları ve Oslin ve diğerleri (1998) tarafından geliştirilen Oyun Performansı Değerlendirme Ölçeği ile elde edilmiştir.

Bu çalışmada taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşımın öğrencilerin bilişsel alan davranışlarını geliştirdiği belirlenmiştir. Deney ve kontrol grupları birbirleriyle karşılaştırıldıklarında ise yaklaşımların benzer olumlu etkiyi yarattığı saptanmıştır. French ve diğerleri (1996a), Turner ve Martinek (1999), Harrison ve diğerleri (2004), Şahin (2007), Žuffová ve Zapletalová (2015), Olosová ve Zapletalová (2015) yaptıkları çalışmalarda benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Farklı spor dallarında yapılmış olan bu çalışmalarda, bizim çalışmamızda olduğu gibi bilgi testi kullanılarak bilişsel alandaki gelişim test edilmiş ve öğrenciler bilişsel alanda benzer gelişim göstermişlerdir. Bunun ile birlikte Butler (1996), Turner (1996), Broek ve diğerleri (2011)'nin yaptıkları çalışmalar araştırma bulguları ile farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmalarda verilerin görüşmeler yapılarak nitel olarak elde edilmesi ve / veya sadece taktiksel bilginin ölçülmesi sonuçların farklı çıkmasına neden olmuş olabilir. Bizim çalışmamızda bilişsel alanda yöntemlerin benzer etkiye neden olması, taktiksel karmaşıklık seviyesi 1'in kapsamı gereği çok fazla taktiksel bilgiyi ölçen sorulara yer verilememesinden kaynaklanıyor olabilir. Bu nedenle araştırma sonuçları taktiksel karmaşıklık seviyesi 1 dikkate alınarak

değerlendirilmelidir. Çalışmamızda becerinin doğruluğu ile ilgili bilgiler, oyun kuralları bilgisi, ve taktiksel karmaşıklık seviye 1'i (Mitchell vd., 2013) içeren sorulara yer verilmiştir. Mitchell ve diğerleri, (2013)'ne göre burada unutulmaması gereken önemli bir şey, taktiksel problemlerin hepsinin tüm seviyelerde ele alınmamasıdır. Çünkü bu gelişimsel olarak uygun olmayacaktır. Bu nedenle bizim çalışmamızda kullanılan basketbol başarı testinde üst düzey taktiksel karmaşıklık içeren sorulara yer verilememiştir. Farklı çalışmalar ile bilişsel alan daha üst taktiksel karmaşıklık seviyelerinde daha fazla taktiksel bilginin olduğu veya sadece taktiksel bilgilerin olduğu başka bir bilişsel test ile sorgulanabilir. Sonuç olarak Beden eğitimi derslerinde olumlu öğrenme ortamı oluşturulduğunda geleneksel yaklaşım ve taktik oyun yaklaşımı ile bilişsel alanda davranış değişikliği meydana getirilebileceği söylenebilir.

Duyuşsal alanda taktik oyun yaklaşımının ve geleneksel yaklaşımın öğrencilerin duyuşsal alan davranışlarında herhangi bir değişikliğe neden olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca araştırma ve kontrol grupları birbirleriyle karşılaştırıldıklarında yaklaşımların benzer etkiyi yarattığı saptanmıştır. Oysa ki; Turner (1996), Light (2004), Wallhead ve Deglan (2004), Chen ve Light (2006), Harvey ve diğerleri (2009), Townsend ve diğerleri (2009), Jones ve diğerleri (2010), Fry ve diğerleri (2010), Lee ve diğerleri (2015), Zeng ve diğerleri (2016), Harvey ve Pill (2016)'in yapmış oldukları çalışmalar oyun temelli yaklaşımların duyuşsal alanı olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Bu çalışmalar, genel olarak taktik oyun yaklaşımı kullanıldığında öğrencilerin derslerden zevk aldıklarını, dersleri eğlenceli bulduklarını, öğretimle ilgili etkinliklere daha fazla katıldıklarını, özgüven, motivasyon ve sosyal ilişkilerde olumlu gelişmeler elde ettiklerini göstermektedir. Ancak bizim çalışmamızda beden eğitimi ve spor tutum ölçeği beden eğitimi ve spor ile ilgili genel bir tutumu ölçmektedir. Literatürdeki çalışmalar beden eğitimi ve spor ile ilgili genel bir tutum puanını yansıtmamaktadır. Bununla birlikte bu çalışmalarda verilerin genel olarak nitel yöntemlerden elde edilmesi ve daha çok görüşme, gözlem, günlük tutma vb. yöntemlerin kullanılması nedeniyle daha detaylı sonuçlara ulaşılmış olabilir. Çalışmamızın bulguları literatürdeki çalışmaların sonuçlarıyla bu nedenle farklılık gösteriyor olabilir. Duyuşsal alanı ilgilendiren unsurların ayrı ayrı incelenmesi taktik oyun yaklaşımının duyuşsal alana katkısını ortaya koyabilir. Ayrıca bizim çalışmamızın 6 hafta uygulamayı içermesi (öğretim programında basketbol ünitesi 6 hafta idi), beden eğitimi ve spora karşı tutum puanlarında bir değişikliğin olmasında yetersiz kalmış olabilir. Programın daha uzun sürelerde uygulanması öğrencilerdeki tutumlarında bir değişikliğe neden olabilir.

Çalışmada taktik oyun yaklaşımının ve geleneksel yaklaşımın öğrencilerin psikomotor alana ait becerileri geliştirdiği bulunmuştur. Deney ve kontrol grupları birbirleriyle karşılaştırıldıklarında ise yaklaşımların benzer olumlu etkiyi yarattığı saptanmıştır. Geleneksel yaklaşım kullanılarak yürütülen öğrenme-öğretme etkinlikleri (demonstrasyon, komut, soru-cevap, anlatma) ile taktik oyun yaklaşımı kullanılarak yürütülen öğrenme-öğretme etkinlikleri (ilk oyun, sorgulama oturumu, pratik uygulama, oyuna dönüş) basketbol becerilerinin geliştirilmesinde benzer düzeyde olumlu etki yaratmışlardır. Geleneksel yaklaşımda dersin formatı gereği psikomotor alanda bir gelişim olması (tekniğin doğru bir şekilde uygulanması) beklenen bir sonuçtur. Ancak burada önemli olan psikomotor alanda taktik oyun yaklaşımının geleneksel yaklaşımla benzer etkiyi yaratmasıdır. Bu sonuç taktik oyun yaklaşımı içinde kullanılan beceri pratiği aşamasından kaynaklanıyor olabilir. Harvey, Cushion, Wegis ve Massa Gonzalez (2010) yaptıkları çalışmada taktik oyun yaklaşımı içinde uygulama temelli yaklaşım fikrinin öğrenmeyi belirlemek için uygun bir çerçeve olarak desteklediğini belirtmektedir. Derslerde kullanılan bu uygulamanın basketbol becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Literatürde psikomotor alanda, French ve diğerleri (1996a), French ve diğerleri (1996b), Turner ve Martinek (1999), Austin ve diğerleri (2004), Harrison ve diğerleri (2004), Tuzcuoğlu (2006), Şahin (2007) ve Zeng ve diğerleri (2016)'nin taktik oyun yaklaşımı ile ilgili olarak yaptıkları çalışmalar araştırma bulgularını desteklemektedir. Sonuç olarak; taktik oyun yaklaşımını benimseyecek öğretmenler veya antrenörler tekniği doğru bir şekilde öğretmek istiyorlarsa, taktik oyun yaklaşımı içerisinde beceri pratiği bölümünü önemsemelidirler. Aksi taktirde öğrenciler taktikleri kavrasalar bile yeterince beceriye sahip olmadıkları için oyun içerisinde taktikleri uygulamada sorunlar yaşayabilirler.

Çalışmada, taktik oyun yaklaşımının oyun performansı ve bileşenlerinin tümünü geliştirdiği bulunmuştur. Geleneksel yaklaşımın ise sadece karar verme, beceri uygulama ve oyun performansını geliştirdiği bulunmuştur. Bununla birlikte taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım birbirleriyle karşılaştırıldıklarında oyun performansı ve bileşenleri erişi puanları arasında karar verme, destekleme, oyuna katılım, oyun performansı bileşenlerinde taktik oyun yaklaşımı lehine anlamlı bir fark meydana gelmiştir. Beceri uygulama bileşeninde ise gruplar arasında bir fark bulunmamıştır. Bu sonuçlar taktik oyun yaklaşımının oyun performansı ve bileşenlerini geleneksel yaklaşıma göre daha belirgin ve anlamlı yönde geliştirdiğini göstermektedir. Oyun performansında, her iki yaklaşımda da oyun içinde topa sahip olan oyuncular öğrenmiş oldukları basketbol becerilerini nizami olarak uygulamada benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Geleneksel yaklaşımda becerilerin doğru bir şekilde uygulanmasının öğretilmesi yaklaşımın önemli bir özelliğidir. Geleneksel yaklaşımda becerilerin izole bir şekilde öğretilmesi becerilerin oyun içerisinde nizami olarak uygulanmasını geliştirmiştir. Ancak benzer etki taktik oyun yaklaşımı kullanılan grupta da gözlenmiştir. Taktik oyun yaklaşımı becerilerin oyun içerisinde uygulanmasını geliştirmiştir. Bu sonuçlar ile ilgili olarak taktik oyun yaklaşımı içerisinde kullanılan pratik uygulama aşamasının geleneksel yaklaşımın öğrenme çıktılarını karşıladığı düşünülmektedir. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım karar verme ve destekleme bileşenlerinde karşılaştırıldığında taktik oyun yaklaşımı lehine anlamlı bir fark meydana gelmiştir. Bu bileşenlerde anlamlı gelişim olması taktik oyun yaklaşımı grubu için oyuna katılım ve oyun performansı puanlarının da anlamlı olarak gelişim göstermesine sebep olmuştur. Taktik oyun yaklaşımı kullanılan derslerde topsuz oyuncular toplu arkadaşından pas almak için kendilerine alan yaratmışlar buda daha fazla hücum konseptine sahip bir oyun meydana getirmiştir. Geleneksel yaklaşımda ise topsuz oyuncuların toplu oyuncudan pas almak için kendilerine çok fazla alan yaratamamaları taktik oyun yaklaşımı kullanılan gruba göre daha az hücum konseptine sahip bir oyun meydana getirmiştir. İki yöntem arasında ki bu farkın taktik oyun yaklaşımı derslerinde gerçek oyuna benzeyen uyarlanmış oyunlar ve sorgulama periyotlarının kullanılmasından kaynaklanmış olduğu düşünülmektedir. Öğrenciler bu derslerde daha fazla oyun oynamışlar ve basketbol oyununu daha fazla deneyimleme şansı yakalamışlardır. Geleneksel yaklaşım kullanılarak yürütülen derslerde öğrenciler çok fazla oyun oynama imkânı bulamamış ve dolayısıyla basketbol oyunundaki özellikle topsuz oyuncuların yaptığı becerileri çok fazla sergileyememişlerdir. Turner (1996), French ve diğerleri (1996a), Turner ve Martinek (1999), Tallir ve diğerleri (2003), Harvey (2003), Light (2004), Tuzcuoğlu (2006), Şahin (2007), Alarcon ve diğerleri (2009), Lee ve Ward (2009), Gray ve Sproule (2011) Balakrishnan ve diğerleri (2011), Lee ve diğerleri (2015), Zeng ve diğerleri (2016)'in yapmış oldukları araştırma sonuçları bu çalışmayı desteklemektedir. Sonuç olarak; taktik oyun yaklaşımı ile eğitim alan öğrenciler, oyunun gerektirdiği kritik taktik davranışları (karar verme, beceri uygulama, destekleme), ve bunlara bağlı oluşan oyuna katılım ve oyun performansını geleneksel yaklaşım kullanılarak eğitim alan öğrencilere göre belirgin bir şekilde daha iyi sergilemişlerdir. Bu sonuç oyun performansının, kullanılan öğretim yaklaşım ile doğrudan bağlantılı olduğunu göstermek ile birlikte, oyunları öğretmeyi amaçlayan öğretmenler ve antrenörler için önemli bir bulgudur.

Sonuçlar

Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak elde edilen sonuçlar maddeler halinde listelenmiştir.

1. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin bilişsel alan gelişimlerinde ön test ve son test puanları arasında son testler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir. Her iki yaklaşım da öğrencilerin basketbola ait bilgilerinde artış sağlamıştır.

2. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin bilişsel erişi düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Her iki yaklaşım da öğrencilerin basketbola ait bilgilerini benzer düzeyde geliştirmiştir.

3. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin duyuşsal alan ön test ve son test puanları karşılaştırıldığına, ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Her iki yaklaşım da öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarında bir değişikliğe neden olmamıştır.

4. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin duyuşsal erişi düzeyleri karşılaştırıldığında iki gurup arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Her iki yaklaşım da öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını benzer düzeyde etkilemiştir.

5. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin psikomotor alan (top tutma, alçak top sürme, yüksek top sürme, göğüs pas, yerden sektirmeli pas, baş üstü pas, şut) gelişimlerinde ön test ve son test puanları arasında son testler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir. Her iki yaklaşım da öğrencilerin basketbolu oluşturan becerilerini (top tutma, alçak top sürme, yüksek top sürme, göğüs pas, yerden sektirmeli pas, baş üstü pas, şut) geliştirmiştir.

6. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin psikomotor alana ait beceri (top tutma, alçak top sürme, yüksek top sürme, göğüs pas, yerden sektirmeli pas, baş üstü pas, şut) erişi düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Her iki yöntem de psikomotor alana ait beceri gelişimini benzer düzeyde geliştirmiştir.

7. Taktik oyun yaklaşımı ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin karar verme, beceri uygulama, destekleme, oyuna katılım ve oyun performansı ön test ve son test puanları arasında son testler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir. Taktik oyun yaklaşımı öğrencilerin basketbol oyun performansı bileşenlerini (karar verme, beceri uygulama, destekleme, oyuna katılım ve oyun performansı) geliştirmiştir. Geleneksel yaklaşım ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin karar verme, beceri uygulama, destekleme, oyuna katılım ve oyun performansı ön test ve son test puanları arasında, karar verme, beceri uygulama ve oyun performansı bileşenlerinde son testler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmişken, destekleme ve oyuna katılım bileşenlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmemiştir.

8. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım ile basketbol eğitimi alan öğrencilerin karar verme, destekleme, oyuna katılım ve oyun performansı bileşenleri erişi düzeyleri karşılaştırıldığında deney gurubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuş iken, beceri uygulama bileşeni erişi düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Taktik oyun yaklaşımı öğrencilerin karar verme, destekleme, oyuna katılım ve oyun performansı bileşenlerini geleneksel yaklaşıma göre daha fazla geliştirmiştir. Taktik oyun yaklaşımı ve geleneksel yaklaşım beceri uygulama bileşeni benzer düzeyde geliştirmiştir.

Öneriler

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ilişkin öneriler maddeler halinde verilmiştir.

1. Bu çalışma 14 yaş grubu öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Taktik oyun yaklaşımının davranış alanlarına etkisi farklı yaşlardaki öğrenciler üzerinde araştırılabilir.

2. Bu çalışma beden eğitimi dersi basketbol ünitesinde uygulanmıştır. Taktik oyun yaklaşımının davranış alanlarına etkisi farklı branşlar kullanılarak araştırılabilir.

3. Bu çalışma 9. Sınıf kız ve erkek öğrencilerin beraber eğitim aldıkları sınıflar üzerinde yapılmıştır. Taktik oyun yaklaşımının kız ve erkek öğrenciler üzerindeki etkileri karşılaştırılabilir.

4. Bu çalışma taktiksel karmaşıklık seviyelerinden 1. seviyeye göre tasarlanmıştır. Aynı çalışma daha üst düzey taktiksel karmaşıklık seviyelerinde uygulanabilir.

5. Bu çalışmada duyuşsal alanı ölçmek için Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Taktik oyun yaklaşımının duyuşsal alana katkısını ölçmek için duyuşsal alanı ilgilendiren unsurlar ayrı ayrı ölçülebilir (motivasyon, zevk, iş birliği, özgüven katılım vb.). Ayrıca nitel çalışmalar ile desteklenebilir.

6. Çalışma 6 haftalık bir süre boyunca uygulanmıştır. Taktik oyun yaklaşımının daha uzun sürelerde beden eğitimi gelişim alanlarına etkisi araştırılabilir.

7. Taktik oyun yaklaşımı ders içeriği ilk oyun, taktiksel sorgulama, beceri uygulama, oyuna dönüş bölümlerinden oluşmaktadır. Davranış alanlarının (bilişsel, duyuşsal, psikomotor alanlar) bu bölümlerden nasıl etkilendiği nicel ve nitel çalışmalar ile araştırılabilir.

Kaynakça

Alarcon, F., Cardenas, D., Miranda, M. T., Urena, N., Piñar, M. I. ve Torre, E. (2009). Effect of a training program on the improvement of basketball players'decision making. *Revista de Psicología del Deporte*, *18*(3), 403-407. http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=235116466021 adresinden erişildi.

Almond, L. (2015). Rethinking teaching games for understanding. *Agora para la educación física y el deporte, 17*(1), 15-25. http://uvadoc.uva.es/handle/10324/23788 adresinden erişildi.

Austin, B., Haynes, J. ve Miller, J. (2004). *Using a game sense approach for improving fundamental motor skills.* Australian Association for Research in Education Conference (AARE) etkinliğinde sunulmuş bildiri, Melbourne, Victoria.

Balakrishnan, M., Rengasamy, S. ve Aman, M. S. (2011). Teaching game for understanding in physical education: A theoretical framework and implication. *ATIKAN, 1*(2), 201-214. http://eprints.um.edu.my/id/eprint/14288 adresinden erişildi.

Broek, G., Boen, F., Claessens, M., Feys, J. ve Ceux, T. (2011). Comparison of three instructional approaches to enhance tactical knowledge in volleyball among university students. *Journal of Teaching in Physical Education, 30*(4), 375-392. doi:10.1123/jtpe.30.4.375

Bunker, D. ve Thorpe, R. (1982). A model for the teaching of games in secondary schools. *Bulletin of Physical Education*, *18*(1), 5-8.

Bunker, B. ve Thorpe, R. (1986). The curriculum model. R. Thorpe, D. Bunker ve L. Almond (Ed.), *Rethinking games teaching* içinde (s. 7-10). Loughborough: University of Technology, Loughborough.

Butler, J. (1996). Teacher responses to teaching games for understanding. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance, 67*(9), 17-20. doi:10.1080/07303084.1996.10604851

Carpenter, E. J. (2010). *The tactical games model sport experience: An examination of student motivation and game performance during an ultimate frisbee unit* (Doktora tezi). University of Massachusetts, Amherst.

Chen, S. ve Light, R. (2006). I thought I'd hate cricket but I love it! Year 6 students' responses to game sense pedagogy. *Change: Transformations in Education, 9*(1), 49-58. https://ses.library.usyd.edu.au/bitstream/2123/4536/1/Vol9No1Article5.pdf adresinden erişildi.

Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 12*(2), 9-20. http://dergipark.gov.tr/download/article-file/151418 adresinden erişildi.

French, K. E., Werner, P. H. ve Rink, J. E. (1996a). The effects of a 3-week unit of tactical, skill, or combined tactical and skill instruction on badminton performance of ninth-grade students. *Journal of Teaching in Physical Education, 15*, 418-438. doi:10.1123/jtpe.15.4.418

French, K. E., Werner, P. H., Taylor, K., Hussey, K. ve Jones, J. (1996b). The effects of a 6- week unit of tactical, skill, or combined tactical and skill instruction on badminton performance of ninth-grade students. *Journal of Teaching in Physical Education, 15*(4), 439-463. doi:10.1123/jtpe.15.4.418

Fry, J. M., Tan, C. W. K., McNeill, M. ve Wright, S. (2010). Children's perspectives on conceptual games teaching: A value-adding experience. *Physical Education and Sport Pedagogy, 15*(2), 139-158. doi:10.1080/17408980902813927

Gray, S. ve Sproule, J. (2011). Developing pupils' performance in team invasion games. *Physical Education and Sport Pedagogy, 16*(1), 15-32. doi:10.1080/17408980902813927

Gubacs Collins, K. ve Olsen, E. B. (2010). Implementing a tactical games approach with sport education: A chronicle. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance, 81*(3), 36-42. doi:10.1080/07303084.2010.10598447

Güneş, B. ve Çoknaz, H. (2010). The effects of cooperative learning on the achievements of students in gymnastics unit. *HÜ Journal of Education, 39*, 207-219. http://dergipark.gov.tr/download/article-file/87469 adresinden erişildi.

Harrison, J. M., Blakemore, C. L., Richards, R. P., Oliver, J., Wilkinson, C. ve Fellingham, G. (2004). The effects of two instructional models-tactical and skill teaching-on skill development & game play, knowledge, self-effıcacy, & student perceptions in volleyball. *Physical Educator*, *61*(4), 186.

Harvey, S. (2003). Teaching games for understanding: A study of U19 college soccer players improvement in game performance using the game performance assessment instrument. *Segunda Conferencia Internacional: Enseñanza del deporte y educación física para la comprensión* içinde (s. 11-25). Australia: Universidad de Melbourne.

Harvey, S., Cushion, C. J., Wegis, H. M. ve Massa Gonzalez, A. N. (2010). Teaching games for understanding in American high-school soccer: A quantitative data analysis using the game performance assessment instrument. *Physical Education and Sport Pedagogy, 15*(1), 29-54. doi:10.1080/17408980902729354

Harvey, S. ve Pill, S. (2016). Comparison of academic researchers and physical education teachers' perspectives on the utilization of the tactical games model. *Research Quarterly for Exercise and Sport, 87*(S1), S88. doi:10.1123/jtpe.2016-0085

Harvey, S., Wegis, H. M., Beets, M. W., Bryan, R., Massa Gonzalez, A. ve Van Der Mars, H. (2009). Changes in student perceptions of their involvement in a multi-week TGfU unit of soccer: A pilot study. T. F. Hopper, J. Butler ve B. Storey (Ed.), *TGfU... Simple good Pedagogy: Understanding a Complex Challenge* içinde (s. 101-113). Canada: Physical and Heath Education.

Holt, N., Strean, W. ve Bengoechea, E. (2002). Expanding the teaching games for understanding model: New avenues for future research. *Journal of Teaching in Physical Education, 21*, 162-176. doi:10.1123/jtpe.21.2.162

Jones, C. ve Farrow, D. (1999). The transfer of strategic knowledge a test of the games classification curriculum model [R]. *Bulletin of Physical Education-Driffield Then Nafferton*, *35*, 103-123.

Jones, R., Marshall, S. ve Peters, D. (2010). Can we play games now? The intrinsic benefits of TGfU. *European Journal of Physical and Health Education, 42*(2), 57-63. http://eprints.worc.ac.uk/1009/1/2010_European_Journal_of_Physical__Health_Education.pdf adresinden erişildi.

Lee, W. A., Rengasamy, S., Hooi, L. B., Varatharajoo, C. ve Azeez, M. I. K. (2015). The effectiveness of teaching games for the improvement of the hockey tactical skills and the state of self-confidence among 16 years old students. *World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering, 9*(7), 2296-2302. http://scholar.waset.org/1307-6892/10001801 adresinden erişildi.

Lee, M.A., Ward, P. (2009). Generalization of tactics in tag rugby from practice to games in middle school physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy, 14*(2), 189-207. doi:https://doi.org/10.1080/17408980801974937

Light, R. (2004) Coaches' experiences of game sense: Opportunities and challenges. *Physical Education and Sport Pedagogy, 9*(2), 115-131. doi:10.1080/1740898042000294949

Martin, R. (2004). An investigation of tactical transfer in invasion/territorial games. *Research Quarterly for Exercise and Sport, AAHPERD National Convention and Exposition* 75 *(1: March Supplement)* içinde (A73-A74). Oxford, PA.

Mirzeoğlu, A. D., Munusturlar, S. ve Çelen, A. (2014). Akran öğretimi modelinin akademik öğrenme zamanına ve voleybol becerilerinin öğrenimine etkisi. *Spor Bilimleri Dergisi, 25(*4), 184-202. doi:10.17644/sbd.171672

Mitchell, S. ve Oslin, J. (1999). An investigation of tactical transfer in net games. *European Journal of Physical Education, 4*, 162-172. doi:10.1080/1740898990040205

Mitchell, S., Oslin, J. ve Griffin, L. (2006). *Teaching sport concepts and skills: A tactical games approach* (2. bs.). Champaign, IL: Human Kinetics.

Mitchell, S. A., Oslin, J. L. ve Griffin, L. L. (2013). *Teaching sport concepts and skills: A tactical games approach for ages 7 to 18.* Champaign, IL: Human Kinetics.

Olosová, G. ve Zapletalová, L. (2015). Immediate and retention effects of teaching games for understanding approach on basketball knowledge. *Acta Facultatis Educationis Physicae Universitatis Comenianae, 55*(1), 39-45. doi:10.1515/afepuc-2015-0005

Oslin, J. L., Mitchell, S. A. ve Griffin, L. L. (1998). The game performance assessment instrument (GPAI): Development and preliminary validation. *Journal of Teaching in Physical Education, 17*, 231-243. doi:10.1123/jtpe.17.2.231

Pearson, P. J. ve Webb, P. (2008). *Developing effective questioning in teaching games for understanding (TGfU).* 1st Asia Pacific Sport in Education Conference: Ngunyawaiendi Yerthoappendi Play to Educate etkinliğinde sunulmuş bildiri, Adelaide.

Stolz, S. ve Pill, S. (2014). Teaching games and sport for understanding: Exploring and reconsidering its relevance in physical education. *European Physical Education Review, 20*(1), 36-37. doi:10.1177/1356336x13496001

Şahin, R. (2007). *Hentbolun öğretiminde taktik oyun yaklaşımının etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara.

Tallir, I., Musch, E., Lenoir, M. ve Valcke, M. (2003). *Assessment of play in basketball.* The 2nd International Conference: Teaching Sport and Physical Education for Understanding etkinliğinde sunulmuş bildiri. University of Melbourne, Melbourne.

Townsend, M., Jenkins, J. ve Wallhead, T. (2009*). Teacher progress and fourt graders' learning in the tactical approach.* AAHPERD National Convention and Exposition etkinliğinde sunulmuş bildiri, Tampa, Florida.

Turner, A. (1996). Teachers' perceptions of technical and tactical models of instruction. *Research Quarterly for Exercise and Sport,* 67(Suppl), A-90.

Turner, A. ve Martinek, T. (1999). An investigation into teaching games for understanding: Effects on skill, knowledge and game play. *Research Quarterly for Exercise and Sport, 70*(3), 286-296. doi:10.1080/02701367.1999.10608047

Tuzcuoğlu, S. (2006). *Taktik oyun yaklaşımının tenis öğretimi üzerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Uzunöz, F. S. ve Demirhan, G. (2017). The effect of creative drama on critical thinking in preservice physical education teachers. *Thinking Skills and Creativity*, *24*, 164-174. doi:10.1016/j.tsc.2017.02.018

Wallhead, T. ve Deglan, D. (2004). Effect of a tactical games approach on student motivation in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport, 75*(1), A83-A84.

Zeng, H., Liu, A. Q., Zhang, Y., Tao, H. ve Dong, Q. Q. (2016). Application of teaching games for understanding (tgfu) in preschool children basketball education. *Research Quarterly for Exercise and Sport, Conference Supplement, 87*(S1), 76.

Žuffová, Z. ve Zapletalová, L. (2015). Efficiency of different teaching models in teaching of frisbee ultimate. *Acta Facultatis Educationis Physicae Universitatis Comenianae, 55*(1), 64-73. doi:10.1515/afepuc-2015-0008